

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Онцгой байдлын газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: АРА-2024/41/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:
www.Open.audit.mn
Архангай аймаг
2023 он

Дарга, Тэргүүлэх аудитор Т.Байгалмаа
Утас: 7033-3141

Цахим хаяг: Baigalmaat@audit.gov.mn

Аудитын менежер Д.Нэргүйбаатар

Утас: 7033-2860

Цахим хаяг: Nerquibaatar@audit.gov.mn

Аудитор **А.Пүрэвцэцэг**

Утас: 7033-3019

Цахим хаяг: Purevtsetsega@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АРХАНГАЙ АЙМАГ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Нутгийн захиргааны ордон, А корпус, 2 дугаар баг,
Эрдэнэбулган сум, Архангай аймаг, 65139,
Утас/Факс: (976) 7033 3141,
Цахим шуудан: arkhangai@audit.gov.mn

2024.02.25 № 60
танай _____-ны № _____-т

ОНЦГОЙ БАЙДЛЫН ГАЗРЫН
ДАРГА Д.ЦЭРЭНДОРЖ ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Архангай аймгийн Онцгой байдлыг газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Онцгой байдлын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Аудитын гол асуудал

Төрийн албаны зарим албан тушаалын цалингийн хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай” Засгийн газрын 2023 оны 241 дүгээр тогтоолын дагуу тус байгууллагын албан хаагчдын үндсэн цалинг 2023 оны 07 дугаар сарын 01-ний өдрөөс шинэчлэн баталсан байна. Үүнтэй холбоотой цалин хөлс, нэмэгдэл урамшууллын зардал өмнөх оноос 39.3 хувиар өссөн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Тус байгууллага нь 2023 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 6 үндсэн зорилтын хүрээнд 36 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, дэвшүүлсэн зорилт, төлөвлөсөн арга хэмжээний хэрэгжилтийг Онцгой байдлын ерөнхий газраас 80.5 хувьтай үнэлсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Т.БАЙГАЛМАА

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	705,170,976.72	757,453,276.09
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	705,170,976.72	757,453,276.09
35100	Түүхий эд материал	376,956,342.87	354,135,629.32
35110	Тусгай зориулалттай материал	353,154,842.87	333,771,129.32
35130	Эм боох материал	23,801,500.00	20,364,500.00
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн	81,278,428.50	107,315,335.50
35400	Хангамжийн материал	241,421,312.75	290,487,418.67
35410	Бичиг хэргийн материал	5,073,540.00	5,561,460.00
35420	Аж ахуйн материал	70,072,514.75	68,037,214.75
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	111,990,880.00	133,727,768.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	3,218,026.00	4,714,666.00
35450	Барилгын засварын материал	18,097,500.00	16,374,530.00
35470	Бусад хангамжийн материал	32,968,852.00	62,071,779.92
35500	Биологийн хөрөнгө	4,914,892.60	4,914,892.60
35600	Мал амьтад	600,000.00	600,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	6,132,715,046.39	5,859,459,253.04
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	6,132,715,046.39	5,859,459,253.04
39200	Биет хөрөнгө	5,960,197,046.39	5,686,941,253.04
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	3,891,339,718.00	3,891,339,718.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-368,602,628.60	-441,416,017.16
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	3,305,106,490.90	3,383,106,490.90
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,019,919,731.14	-1,293,911,355.70
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	83,036,698.58	83,036,698.58
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-31,153,524.43	-38,271,552.18
39211	Батлан хамгаалах, цэргийн зориулалттай тоног төхөөрөмж	459,811,654.59	481,580,654.59
39212	Хуримтлагдсан элэгдэл	-393,421,631.48	-404,523,383.92
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	98,622,003.85	98,622,003.85
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-64,622,003.88	-72,622,003.92
39300	Биет бус хөрөнгө	172,518,000.00	172,518,000.00
39301	Програм хангамж	1,155,000.00	1,155,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,155,000.00	-1,155,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	172,518,000.00	172,518,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	6,837,886,023.11	6,616,912,529.13
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	0.00	4,574,288.00
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	0.00	4,574,288.00
41300	Өглөг	0.00	4,574,288.00
41360	Бусад өглөг	0.00	4,574,288.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	0.00	4,574,288.00

5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	6,837,886,023.11	6,612,338,241.13
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	6,837,886,023.11	6,612,338,241.13
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	652,379,989.88	652,379,989.88
511001	Улсын төсвийн оруулсан хөрөнгө	652,379,989.88	652,379,989.88
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	5,576,395,618.13	5,350,847,836.15
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	5,768,348,318.35	5,576,395,618.13
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-191,952,700.22	-225,547,781.98
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	609,110,415.10	609,110,415.10
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	6,837,886,023.11	6,616,912,529.13

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,589,656,929.00	2,370,877,567.92
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	346,182,629.00	268,884,007.92
120	Нийтлэг татварын бус орлого	346,182,629.00	268,884,007.92
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	346,182,629.00	99,769,000.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	346,182,629.00	
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	0	99,769,000.00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	0	169,115,007.92
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,243,474,300.00	2,101,993,560.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,101,475,100.00	2,004,835,600.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	1,101,475,100.00	2,004,835,600.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	141,999,200.00	97,157,960.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	48,295,700.00	32,668,960.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	93,703,500.00	61,489,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	0	3,000,000.00
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,764,278,798.83	2,596,425,349.90
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,764,278,798.83	2,596,425,349.90
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,762,463,798.83	2,589,659,737.20
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	884,122,236.69	1,736,880,906.98
210101	Үндсэн цалин	536,192,447.23	802,817,600.00
210102	Нэмэгдэл	327,272,589.46	866,967,406.98
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	20,657,200.00	26,124,900.00
210104	Урамшуулал	0.00	40,971,000.00

2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	22,937,606.21	42,929,373.32
210201	Тэтгэврийн даатгал	14,882,214.26	6,912,600.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,013,891.95	443,632.08
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	0.00	108,400.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	0.00	8,141.24
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,041,500.00	35,456,600.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	88,964,951.37	157,164,000.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	6,414,774.37	11,658,052.73
210302	Түлш, халаалт	76,127,259.00	137,292,901.77
210303	Цэвэр, бохир ус	6,422,918.00	8,213,045.50
210304	Байрны түрээс	0.00	0.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	276,396,930.60	129,510,844.55
210401	Бичиг хэрэг	6,030,180.00	6,201,900.00
210402	Тээвэр, шатахуун	48,522,440.00	81,781,320.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	8,579,128.70	1,437,000.00
210406	Бага үнэ түргэн элэгдэл зүйл	131,800	0.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	213,133,381.90	40,090,624.55
2105	Нормативт зардал	45,059,760.90	56,303,350.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	987,000.00	161,800.00
210502	Хоол, хүнс	44,072,760.90	56,141,550.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	27,382,700.00	13,298,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	21,637,800.00	
210604	Урсгал засвар	5,744,900.00	13,298,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	44,387,000.00	62,369,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	44,387,000.00	62,369,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	5,220,319.00	2,304,800.00
210803	Даатгалын үйлчилгээний төлбөр	2,175,900.00	
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	1,257,112.00	2,805,447.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оншилгоо	296,300.00	
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,109,000.00	543,500.00
210807	Газрын төлбөр	382,007.00	471,048.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	367,992,294.06	387,384,267.35
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	87,240,025.00	12,859,474.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,575,500.00	1,500,000.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	278,176,769.06	373,024,793.35
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,815,000.00	6,765,612.70
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,815,000.00	3,358,900.00
213209	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	0.00	1,683,900.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,815,000.00	3,358,900.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	0.00	3,406,712.70
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0.00	3,406,712.70
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	-174,621,869.83	-225,547,781.98
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	-174,621,869.83	-225,547,781.98

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,689,736,550.00	2,101,993,560.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,689,736,550.00	2,101,993,560.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,529,376,300.00	2,004,835,600.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	1,529,376,300.00	2,004,835,600.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	160,360,250.00	97,157,960.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	53,419,250.00	32,668,960.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1106,941,000.00	61,489,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	0.00	3,000,000.00
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,664,214,545.52	2,101,993,560.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,664,214,545.52	2,101,993,560.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,660,787,845.52	2,095,227,947.30
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,244,347,240.33	1,733,821,813.98
210101	Үндсэн цалин	740,917,300.00	802,817,600.00
210102	Нэмэгдэл	473,048,840.33	863,908,313.98
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	30,381,100.00	26,124,900.00
210104	Урамшуулал	0.00	40,971,000.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	32,617,584.82	42,929,373.32
210201	Тэтгэврийн даатгал	20,373,400.00	6,912,600.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	7,929,184.82	443,632.08
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	0.00	108,400.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	0.00	8,141.24
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,315,000.00	35,456,600.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	147,663,986.37	155,475,000.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	8,318,751.29	10,766,362.73
210302	Түлш, халаалт	130,205,320.08	136,647,591.77
210303	Цэвэр, бохир ус	9,139,915.00	8,061,045.50
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	32,656,250.00	12,105,860.00
210401	Бичиг хэрэг	9,660,950.00	3,872,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	18,527,600.00	6,764,960.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,940,700.00	1,468,900.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	527,000.00	0.00
2105	Нормативт зардал	59,817,300.00	52,602,100.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	1,649,800.00	161,800.00
210502	Хоол, хүнс	58,167,500.00	52,440,300.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	58,483,800.00	14,500,000.00
210604	Урсгал засвар	56,745,000.00	14,500,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	57,211,900.00	62,369,000.00

Архангай аймгийн Онцгой байдлын газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210702	Дотоод албан томилолт	57,211,900.00	62,369,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	7,034,084.00	2,304,800.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	2,175,900.00	0.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	1,728,379.00	1,308,600.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	296,300.00	87,300.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,109,000.00	543,500.00
210807	Газрын төлбөр	1,724,505.00	365,400.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	20,955,700.00	19,120,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	16,146,700.00	16,120,000.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,809,000.00	3,000,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	3,426,700.00	6,765,612.70
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	3,426,700.00	3,358,900.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,426,700.00	3,358,900.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	0.00	3,406,712.70
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0.00	3,406,712.70
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	25,522,004.48	0.00
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	0.00	0.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	2,600,000.00	0.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	2,600,000.00	0.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	2,600,000.00	0.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-2,600,000.00	0.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
1	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	479,861,989.88	279,644,251.13	449,123,709.10	1,208,629,950.11
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	479,861,989.88	279,644,251.13	449,123,709.10	1,208,629,950.11
9	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	2,990,914,933.54	2,990,914,933.54
10	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	652,379,989.88	609,110,415.10	5,576,395,618.13	6,837,886,023.11
11	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	652,379,989.88	609,110,415.10	5,576,395,618.13	6,837,886,023.11
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	652,379,989.88	609,110,415.10	5,576,395,618.13	6,837,886,023.11
19	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	-225,547,781.98	-225,547,781.98
20	2023 оны 6-р сарын 30-наарх үлдэгдэл	652,379,989.88	609,110,415.10	5,350,847,836.15	6,612,338,241.13

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	Зөрүү	Хувь
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,004,835,600.00	2,001,428,887.30	3,406,712.70	99.83%
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,004,835,600.00	2,001,428,887.30	3,406,712.70	99.83%
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,001,476,700.00	1,998,069,987.30	3,406,712.70	99.83%
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,736,162,500.00	1,733,821,813.98	2,340,686.02	99.87%
210101	Үндсэн цалин	802,817,600.00	802,817,600.00	0.00	100.00%
210102	Нэмэгдэл	866,249,000.00	863,908,313.98	2,340,686.02	99.73%
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	26,124,900.00	26,124,900.00	0.00	100.00%
210104	Урамшуулал	40,971,000.00	40,971,000.00	0.00	100.00%
210105	Гэрээт ажлын хөлс	0	0	0.00	#DIV/0!
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	43,995,400.00	42,929,373.32	1,066,026.68	97.58%
210201	Тэтгэврийн даатгал	6,912,600.00	6,912,600.00	0.00	100.00%
210202	Тэтгэмжийн даатгал	813,100.00	443,632.08	369,467.92	54.56%
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	650,500.00	108,400.00	542,100.00	16.66%
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	162,600.00	8,141.24	154,458.76	5.01%
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	35,456,600.00	35,456,600.00	0.00	100.00%
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	155,475,000.00	155,475,000.00	0.00	100.00%
210301	Гэрэл, цахилгаан	11,718,900.00	10,766,362.73	952,537.27	91.87%
210302	Түлш, халаалт	136,413,700.00	136,647,591.77	-233,891.77	100.17%
210303	Цэвэр, бохир ус	7,342,400.00	8,061,045.50	-718,645.50	109.79%
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	3,636,900.00	3,636,900.00	0.00	100.00%
210401	Бичиг хэрэг	2,168,000.00	2,168,000.00	0.00	100.00%
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,468,900.00	1,468,900.00	0.00	100.00%
2105	Нормативт зардал	45,402,100.00	45,402,100.00	0.00	100.00%
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	161,800.00	161,800.00	0.00	100.00%
210502	Хоол, хүнс	45,240,300.00	45,240,300.00	0.00	100.00%

2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	14,500,000.00	14,500,000.00	0.00	100.00%
210604	Урсгал засвар	14,500,000.00	14,500,000.00	0.00	100.00%
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	2,304,800.00	2,304,800.00	0.00	100.00%
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	1,308,600.00	1,308,600.00	0.00	100.00%
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	87,300.00	87,300.00	0.00	100.00%
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	543,500.00	543,500.00	0.00	100.00%
210807	Газрын төлбөр	365,400.00	365,400.00	0.00	100.00%
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	3,358,900.00	3,358,900.00	0.00	100.00%
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	3,358,900.00	3,358,900.00	0.00	100.00%
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,358,900.00	3,358,900.00	0.00	100.00%
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,004,835,600.00	2,001,428,887.30	3,406,712.70	99.83%
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	2,004,835,600.00	2,001,428,887.30	3,406,712.70	99.83%
310001	Улсын төсвөөс санхүүжих	2,004,835,600.00	2,001,428,887.30	3,406,712.70	99.83%

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	гүйцэтгэл
II	Нийт зарлага ба цэвэр зээлийн дүн	97,157,960.00
21	Урсгал зардал	97,157,960.00
210	Бараа, ажил үйлчилгээний зардал	97,157,960.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	8,468,960.00
210401	Бичиг хэрэг	1,704,000.00
210402	Тээвэр шатахуун	6,764,960.00
2105	Нормативт зардал	7,200,000.00
210502	Хоол, хүнс	7,200,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	19,120,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	16,120,000.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн зардал	3,000,000.00
I	Зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэр	2,004,835,600.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	97,157,960.00
131103	ЗГНХ, ЗДНХөрөнгө түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс	32,668,960.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	61,489,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд	3,000,000.00

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар 4,574.2 мянган төгрөгийн алдаа¹ илэрсэнг залруулсан бөгөөд нийт 10,529.9 мянган төгрөгийн зөрчил² илэрсэн зөрчлийг арилгуулах 2 албан шаардлага, 2 зөвлөмж хүргүүлээ.

Аудитаар илэрсэн 4 зөрчилтэй асуудлын материаллаг алдаа зөрчил нь 10,529.9 мянган төгрөг бөгөөд тогтоосон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлын дүн 19,007.8 мянган төгрөгөөс бага байгаа тул **Өөрчлөлтгүй** дүгнэлт өглөө.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

5.1 Албан шаардлага

5.1.1. Тайлант онд түлш халаалтын зардлаас 489,692 төгрөгийг цэвэр бохир усны зардалд, 891,690. төгрөгийг гэрэл цахилгааны зардалд нийт 1,381,382 төгрөгийг төсөвт зохицуулалт хийлгүүгээр гүйлгэн зарцуулсан байна.

Энэ нь Сангийн сайдын 2021 оны 10 дугаар сарын 29-ний 190 тушаалаар батлагдсан "Зардлын эдийн засгийн ангилал ашиглах заавар"-т нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг арилгуулах, давтан гаргахгүй байх албан шаардлага хүргүүлээ.

5.1.2. Тайлант онд 4 дүгээр улирлын Цалин хөдөлмөрийн хөлс, шагнал урамшуулал түүнтэй адилтгах орлогыг буруу тайлагнаснаас ХХОАТ-ын 3.059.093 төгрөгийн, ТӨЯХАТ-т 856.180 төгрөгийн, зам ашигласны татварт 165.000 төгрөгийн, агаарын бохирдлын татварт 388.367 төгрөгийн, газрын төлбөр 105.648 төгрөгийн нийт 4.574.288 төгрөгийн албан татварын өглөгийг жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд өглөгөөр тусгаагүй орхигдуулсан.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4.үнэн зөв байх; 14 дүгээр зүйлийн 14.4.Нягтлан бодох бүртгэлд дараах зүйлсийг заавал бүртгэнэ", 14.4.3. бүх өр төлбөр" Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4.үнэн зөв байх; 14 дүгээр зүйлийн 14.4.Нягтлан бодох бүртгэлд дараах зүйлсийг заавал бүртгэнэ", 14.4.3. бүх өр төлбөр" Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн "5.1.2.төсвийн иж бүрэн, үнэн зөв байдлыг хангасан байх", 6 дугаар зүйлийн 6.4.8.төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх", 29 дүгээр зүйлийн "29.1.3.суутгасан татварыг хуульд заасан хугацаанд харьяа татварын албанд үнэн зөв тайлагнах" гэсэн заалтыг зөрчиж байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг арилгуулах, таслан зогсоох албан шаардлага хүргүүлээ.

5.2 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

5.2.1 Дотоод хяналттай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Тус байгууллага нь дотоод хяналтын нэгжгүй, тайлант оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд хяналт хийж ажиллаагүй байна.

¹ Алдаа илрээгүй/

² Цалингийн зардалтай холбоотой гарсан зөрчил

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16.5.2-д “Батлагдсан төсөв, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх талаар төсвийн ерөнхийлөн захирагчтай байгуулсан гэрээний хүрээнд төсвийн хөрөнгийг удирдах, зарцуулалтад нь хяналт тавих” гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж: Дотоод хяналтыг хэрэгжүүлж, үр дүнг тооцож ажиллах зөвлөмж хүргүүлээ.

5.2.1 Төрийн хэмнэлттэй холбоотой

Илрүүлэлт: Байгууллагын дансанд бүртгэлтэй, ашиглаж байгаа 5 автомашины улсын дугаар нь бусад тээврийн хэрэгслээс ялгагдах тод дэвсгэргүй байна.

Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.Төрийн болон орон нутгийн өмчид бүртгэлтэй бүх төрлийн тээврийн хэрэгсэлд бусад тээврийн хэрэгслээс ялгагдах тод дэвсгэр өнгө бүхий улсын дугаар хэрэглэнэ гэсэн заалтыг зөрчиж байна.

Өгсөн зөвлөмж: Тайлант оны төсөвт багтаан автомашинуудын номерыг цэнхэр дэвсгэртэй болгох зөвлөмж хүргүүлээ.

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.5-д “Шалгагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор төрийн аудитын байгууллагад ирүүлнэ” гэсэн заалтын дагуу зөвлөмжийн мөрөөр хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг 2024 оны 03 дугаарын 30-ны дотор ирүүлнэ үү.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Архангай аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2024 оны 06 дүгээр сарын 15-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

зөрчлийн товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Запруулсан		Запруулаагүй		Тоо	Дүн
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
Өглөгийг тайланд тусгаагүй	1	4,574.2	1	4,574.2			1	4,574.2	-	-	-	

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Тайлант онд түлш халаалтын зардлаас 489,692 төгрөгийг цэвэр бохир усны зардалд, 891,690. төгрөгийг гэрэл цахилгааны зардалд нийт 1,381,382 төгрөгийг төсөвт зохицуулалт хийлгүйгээр гүйлгэн зарцуулсан байна.	1	1,381.3			1	1,381.3	-	-				
айлант онд 4 дүгээр улирлын Цалин хөдөлмөрийн хөлс, шагнал урамшуулал түүнтэй адилтгах орлогыг буруу тайлагнаснаас ХХОАТ-ын 3.059.093 төгрөгийн, ТӨЯХАТ-т 856.180 төгрөгийн, зам ашигласны татварт 165.000 төгрөгийн, агаарын бохирдлын татварт 388.367 төгрөгийн, газрын төлбөр 105.648 төгрөгийн нийт 4.574.288 төгрөгийн албан татварын өглөгийг жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд өглөгөөр тусгаагүй орхигдуулсан байна.	1	4,574.2			1	4,574.2						
Байгууллагын дансанд бүртгэлтэй, ашиглаж байгаа 5 автомашины улсын дугаар нь цэнхэр дэвсгэртэй бусад тээврийн хэрэгслээс ялгагдах тод дэвсгэргүй байна.	1						1					
Тайлант оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод хяналт хийгээгүй байна.	1						1					
Нийт дүн	4	5,955.5			2	5,955.5	2					

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
	0	0	-	-	0	0	-	-
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
					-	-	-	-